

SWEDISH ENVIRONMENTAL PROTECTION
AGENCY

Frederik Treschow
Tel: 010-698 15 10
frederik.treschow
@naturvardsverket.se

KONSEKVENsutredning
2018-06-28   Ärendnr:
NV-04496-18

Motiv och konsekvensutredning

med anledning av förslag till Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2018:xx)
om jaktmedel

UTKAST

1. Beskrivning av problemet och vad som vill uppnås

1.1 Bakgrund

I Sverige får endast jaktmedel som uppfyller de krav som Naturvårdsverket föreskriver användas vid jakt. Idag regleras jaktmedel i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2002:18) om jakt och statens vilt. Föreskrifterna är omfattande och innehåller även regler som rör eftersök och statens vilt. Föreskrifterna träffar flera olika målgrupper och föreslås därför delas upp i olika uppsättningar föreskrifter som är bättre anpassade efter de olika målgrupperna.

1.2 De nya föreskrifterna

Utgångspunkten vid all jakt är 27 § jaktlagen (1987:259); *jakten ska bedrivas så att viltet inte utsätts för onödigt lidande och så att människor och egendom inte utsätts för fara.*

Följande sakfrågor har ägnats särskild uppmärksamhet i förslaget till nya föreskrifter om jaktmedel.

- En anpassning till genomförandet av vapendirektivet.
- Möjlighet för länsstyrelserna att i vissa fall besluta om dispens för användande av hagelammunition vid skydds jakt efter varg som bedrivs från helikopter.
- Förslag på införande av möjlighet till jakt med pilbåge.
- Användandet av ammunition innehållande blyhagel av tävlingslicensierade skyttar som inte representerar Sverige vid vissa tävlingar.

Utöver ovan nämnda sakfrågor har ett omfattande arbete lagts ner för att hitta en bättre och tydligare struktur på föreskrifterna. Följande mål som berör dessa föreskrifter har satts upp inför översynen.

Mål: Naturvårdsverkets föreskrifter om jakt och viltförvaltning upplevs som tydliga, ändamålsenliga och bättre anpassade till dagens viltförvaltning.

- I de föreslagna föreskrifterna är alla regler om jaktmedel samlade i en uppsättning föreskrifter vilket är en anpassning till målgruppen jägare.
- Ett omfattande arbete har lagts ner för att öka läsbarheten genom en bättre struktur på föreskrifterna med tydlig kapitelindelning, rubriksättning mm. Därigenom ökar enhetlighet och tydlighet avseende kraven för användande.
- De nya föreskrifterna föreslås innefatta ett förslag på införande av möjlighet till jakt med pilbåge. Frågan har diskuterats i ett par decennier. Bågjakt är tillåten i ett flertal länder i världen, bl.a. Danmark och på Åland där erfarenheten visar att bågjakt fungerar väl som jaktmetod. Enligt viltstrategins vägval för att främja viltet som resurs anges att en åtgärd som Naturvårdsverket avser att göra är att utveckla möjligheterna att använda nya sätt att jaga. Att tillåta bågjakt är i linje med den åtgärden.
- Frågan om bly i ammunition har diskuterats i flera decennier. Senaste större genomgången av forskningsläget och regelverket gjordes 2006–

2007 då bl.a. Naturvårdsverket och KemI utförde ett regeringsuppdrag i frågan samt regeringen införde förbud mot användning av blyhagel vid skytte som inte är jakt, vid jakt på våtmarker samt vid jakt över grunda delar av öppet vatten. I föreskrifterna föreslås inga förändringar i detta avseende. Frågan om en eventuell förändring av klassindelningen bedöms behöva anstå i avvaktan på en grundligare utredning.

Mål: Föreskrifterna bidrar till regionaliseringen av viltförvaltningen.

- I de föreslagna föreskrifterna föreslås en möjlighet för länsstyrelserna att i vissa fall besluta om dispens för användande av hagelammunition vid skydds jakt efter varg och järv som bedrivs från helikopter.

2. Beskrivning av alternativa lösningar och vilka effekterna blir om någon ändring inte kommer till stånd

2.1 Gällande reglering av jaktmedel

Bestämmelser om bland annat jaktmedel finns idag i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2002:18) om jakt och statens vilt. Föreskrifterna är omfattande och innehåller även regler som rör eftersök och statens vilt. Föreskrifterna är i vissa delar svårlästa på grund av att de ändrats ett flertal gånger sedan grundföreskrifterna beslutades.

2.2 Nollalternativ

Nollalternativet är att bibehålla nuvarande reglering i NFS 2002:18. Detta är i praktiken den enda alternativa lösningen till att besluta om nya föreskrifter. Naturvårdsverket anser inte att det finns alternativa regleringsmetoder.

2.3 Effekter av nollalternativet

Med nollalternativet kvarstår de läsbarhetsproblem som finns med nu gällande föreskrifter, att dessa inte är anpassade efter de olika målgrupper som föreskrifterna idag träffar samt att t ex frågan om bågjakt och anpassningar till införandet av vapendirektivet inte genomförs.

3. Innehållet i föreskrifterna och bakomliggande motiv

Naturvårdsverket genomförde den 7 juni 2018 en hearing om jaktmedel. De inbjudna intresseorganisationerna erbjöds dels delta vid hearingen, dels skriftligen skicka in synpunkter. Naturvårdsverket har beaktat de inkomna synpunkterna, vilket medfört flera ändringar. Till grund för övriga ändringsförslag ligger dels samlade erfarenheter hos vilthandläggarna på Naturvårdsverket, dels allmän översyn i syfte att modernisera, uppdatera och förenkla.

3.1 Omfattning, syfte, begrepp

I den inledande avdelningen anges att föreskrifterna ska reglera skjutvapen och andra jaktmedel samt ammunition som är tillåtna att använda vid jakt. Här finns också en nyhet i form av en definition av begreppet ”jaktmedel” samt en upplysning om att typgodkännande respektive användande av fångstredskap, vilka per definition är jaktmedel, regleras i separata föreskrifter.

Som stöd för definitionen av jaktmedel har förutvarande 22 § flyttats hit och förtydligats, vilket innebär att man får en hänvisning till föreskrifter om förbjudna medel och metoder för fångst och dödande av vissa viltarter. Vidare anges ett antal tillbehör med vilka ett skjutvapen får utrustas samt exempel på sådant som inte är jaktmedel. Dessa exempel är hämtade från ett allmänt råd till förutvarande 22 §.

Hänvisning görs till andra rättskällor för definition av vissa begrepp som används i föreskrifterna. Ett tillägg görs till vapendirektivets¹ definition av skjutvapen, för att i dessa föreskrifter också inkludera luftvapen.

Tidigare bestämmelser i inledningen av de förutvarande föreskrifterna utgår. Förutvarande 1a § med hänvisning till förutvarande Rikspolisstyrelsens föreskrifter om eftersök, då Naturvårdsverkets föreskrifter om eftersök förs till separata föreskrifter, vilka är under framtagande. Bestämmelsen om kombivapen i förutvarande 2 §1 utgår, då kombinationsvapen framledes regleras i ett eget kapitel 4 i dessa föreskrifter.

3.2 Hagelgevär

Samtliga vapentyper har fått egna kapitel i föreskrifterna. Kapitlen om hagelgevär, kulgevär respektive kombinationsvapen har strukturerats på likartat vis, med samma rubriker.

3.2.1 Definition och typer

2 kap. 1 §

Definitionen av hagelgevär har strukturerats om för enklare överblick samt kompletterats för att harmonisera med och undvika upprepade referenser till vissa andra bestämmelser. Således har a) kompletterats med att vapnet ska vara avsett att avfyras från axeln, vilket framgår av vapendirektivet. I b) har ordet ”enbart” funktionen att skilja hagelvapen från kombinationsvapen. C) har kompletterats med ett förtydligande av vad som ska anses vara pipans längd. Tillägg av reglering av totallängden i d) är en anpassning till ändringsdirektiv till vapendirektivet.

Det tidigare förbudet mot att ha vik- eller fällbar kolv eller teleskopisk kolv på hagelgevär, har kompletterats med förbud mot att ha kolv som kan avlägsnas utan användning av verktyg. Även detta tillägg är en anpassning till vapendirektivet. Här bör noteras att dessa inskränkningar i vapendirektivet avser hagelvapen av halvautomatisk typ. Sverige har dock under en längre tid låtit detta förbud omfatta alla hagelgevär, oavsett typ. Naturvårdsverket har i samband med arbetet med dessa föreskrifter inte funnit anledning att frångå denna syn.

2 kap. 2 §

Bestämmelsen om vilka typer av och mekanismer för hagelgevär som får användas vid jakt har förenklats, och kompletterats så att bygelrepetrande mekanism omfattas av begränsningen av magasin.

---

¹ Rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen (med tillhörande ändringsdirektiv)

Regleringen av magasinskapacitet förenklas och inriktas på effekt snarare än metod. Beskrivning av metoder föreslås istället införas i ett eventuellt vägledningsdokument.

3.2.2 Kalibrar och ammunition samt undantag

2 kap. 3 §

Förutvarande 7 § andra stycket, vilket inskränkte tiderna för jakt efter rådjur med hagelgevär men även möjliggjorde undantag från denna inskränkning för jakt beslutad av kommunal nämnd, har slopats.

2 kap. 4 §

Till viltarter som får lov att jagas med slugpatroner, har lagts rådjur. Vidare har förtydligande gjorts av kravet om att jakt med slugpatroner efter de viltarter som omnämns i bestämmelsen fordrar att man har avlagt jägarexamen för kulgevär i klass 1.

2 kap. 5 §

Till förutvarande 8 § fanns ett allmänt råd med uppmaningar rörande bedrivandet av jakt med hagelgevär. Det allmänna rådet har tagits bort, och föreslås istället införas i ett eventuellt vägledningsdokument.

2 kap. 6 §

Underkalibrerad ammunition för hagelvapen tillåts inte vid jakt. Behovet framstår som litet, och ammunitionens effekt är inte känd.

3.3 Kulgevär

3.3.1 Definition och typer

3 kap. 1 §

Definitionen av kulgevär har strukturerats om för harmonisering med definitionen av hagelgevär, enklare överblick samt kompletterats för att harmonisera med och undvika upprepade referenser till vissa andra bestämmelser. Således har a) kompletterats med att vapnet ska vara avsett att avfyra från axeln, vilket framgår av vapendirektivet. I b) har ordet ”enbart” funktionen att skilja kulgevär från kombinationsvapen. C) har kompletterats med ett förtydligande av vad som ska anses vara pipans längd. Tillägg av reglering av totallängden i d) är en anpassning till ändringsdirektiv till vapendirektivet. Vidare har tillförts förtydliganden av vad som ska inräknas i piplängd respektive totallängd.

Det tidigare förbudet mot att ha vik- eller fällbar kolv eller teleskopisk kolv på kulgevär av halvautomatisk typ, har kompletterats med i) kulgevär av bygelrepetande typ, då bygelrepetande vapen kan laddas om väldigt fort samt ii) förbud mot att ha kolv som kan avlägsnas utan användning av verktyg, vilket är en anpassning till vapendirektivet.

Underkalibrerad ammunition definieras. Vidare reglering framgår av 3 kap. 7 § andra stycket.

3 kap. 2 §

Förenklad skrivning, som också syftar till att stoppa eventuella flerpipiga halvautomatiska kulgevär utan att medge att ytterligare typer av kulgevär får användas vid jakt.

3 kap. 3 §

Förutvarande 11 § första stycket föreslås strykas helt. I Naturvårdsverkets föreskrifter regleras vilka vapen som får lov att användas, inte deras ursprung eller utseende.

För halvautomatiska kulgevär som ska användas för jakt efter vilt som finns omnämnda i art- och habitatdirektivet, regleras magasinskapaciteten till högst två patroner. Viltarterna som uppräknas i bestämmelsen har uppdaterats/utökats.

För halvautomatiska kulgevär som används för andra vilt än de som räknas upp i andra stycket, har sedan tidigare gällt en begränsning av magasinskapaciteten till högst fem patroner. Vapendirektivet medger i och för sig magasinskapacitet upp till tio patroner, men Naturvårdsverket bedömer att den svenska begränsningen till fem patroner är inarbetad och accepterad, och finner därmed inte anledning att utöka den i Sverige tillåtna magasinskapaciteten vid jakt.

3 kap. 4 §

Förtydligande har gjorts av kaliberbenämningen samt har viltarterna kompletterats med den i svensk fauna nytilkomna stenmården. Vidare konstateras att enhandsvapen som ska användas vid jakt inte får vara av hel- eller halvautomatisk typ.

3.3.2 Ammunitionens måttenheter m.m.

3 kap. 5 §

Någon ändring i sak föreslås inte avseende definitionerna. Här kan också påpekas att Naturvårdsverket överväger att senare se över klassindelningen av kulpatroner i syfte att bättre återspegla senare års utveckling av alternativa patron typer för kulgevär samt nya material eller kombinationer av material i ammunition för kulgevär. Vidare övervägs att i ett senare skede även se över det fortsatta användandet av bly i kulpatroner. Indelningen kan då övervägas att baseras på delvis andra faktorer än idag, t.ex. en kombination av kulvikt och avgiven energi – istället för kulvikt och anslagsenergi.

3 kap. 6 §

Dagens klassindelning av kulpatroner avsedda för jakt är utformade efter expanderande blykulor. De senaste decenniernas teknik- och materialutveckling samt strävan att i enlighet med det nationella miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö på sikt ersätta bly i ammunition, har lett till en marknad med allt fler alternativ till bly i kulpatroner. Idag finns det blyfria eller närmast blyfria alternativ, främst monometallkulor av koppar. Koppar är hårdare och lättare än bly, och kopparkulor behöver därför vara längre än blykulor för att uppnå samma anslagsenergi (E100) som blykulor. Givet att kulgevärs räffling är gjord för blykulor, skulle långa kopparkulor dock riskera att inte få en stabil kulbana.

Kopparkulor behöver alltså ha en lägre kulvikt i förhållande till sin längd för att få en stabil kulbana, jämfört med blykulor. Den kaliber som främst påverkas vid en övergång till kopparkulor är 6,5 x 55, vars kulvikt skulle komma under 10 gram – vilket dock inte i någon nämnvärd utsträckning verkar påverka dessa kopparkulors anslagsenergi². Kaliber 6,5x55 uppges av Svenska Jägareförbundet vara en av Sveriges tre vanligaste kalibrar vid utövande av jakt efter klass 1-vilt. Ytterligare några, mindre vanligt förekommande, kalibrar skulle kunna påverkas på liknande sätt. Inom ramen för översynen av dessa föreskrifter har till myndigheten framförts förslag om att sänka minsta kulvikten för kulpatroner i klass 1 till 7,5 gram, med bibehållet krav om anslagsenergi. En variant skulle kunna vara att sänka minsta kulvikten för *blyfria* kulpatroner i klass 1 till 7,5 gram, med bibehållet krav om anslagsenergi.

En anpassning av klassindelningen till nya material framstår som påkallad. Naturvårdsverket gör dock för närvarande bedömningen att förändringar av klassindelningen behöver anstå i avvaktan på en grundligare utredning än vad förevarande översyn av föreskrifterna medger.

Inom ramen för denna översyn föreslås två förändringar:

- a. en övre gräns för E0 i syfte att undvika skjutvapen som medger skjutning på vilt på mycket stora avstånd samt
- b. en minsta kulvikt för kulpatroner i klass 4 för att sätta en ur viltetisk synpunkt lägsta gräns.

3 kap. 7 §

Nytt tredje stycke införs, som reglerar villkor för användning av underkalibrerad ammunition. Utformningen av bestämmelsen syftar till att medge användning vid jakt av underkalibrerad ammunition som uppfyller krav om kulvikt och anslagsenergi för respektive klass enligt 6 §.

3 kap. 8 §

I klass 4 har arterna turkduva och sothöna tagits bort, då de inte omfattas av någon jakttid och inte heller förekommer i bilaga 4 till jaktförordningen. Även frett, den tama varianten av iller, har strukits. Vidare har i klass 4 förts in gräsand, storskrak och småskrak samt har distinktion gjorts mellan skogsmård och stensmård.

3.3.3 Undantag från krav på kulammunition

3 kap. 9 §

Skrivningen rörande berörd kaliber har förenklats.

3 kap. 10 §

Förtydligande har skett av att bestämmelsen avser hjortar och vildsvin, och inte vilt i största allmänhet. Vidare har möjligheten att avliva hjortar och vildsvin med kulpatroner i klass 4 på korta avstånd strukits.

---

² Gremse & Rieger 2014, 6,5x55 SE (C.I.P) A comparison of rifle bullet terminal performance in ballistic simulant material for big game hunting purposes. University of Applied Sciences Eberswalde

3 kap. 11 §

Första stycket har förtydligats Andra stycket har förts till det nya 8 kap.

3.4 Kombinationsvapen

Ett särskilt kapitel har skapats för att på ett mer överskådligt sätt samla bestämmelserna som specifikt rör kombinationsvapen. Strukturen följer i möjligaste mån den för hagelvapen och kulgevär.

4 kap. 1 §

Definitionen av kombinationsvapen har strukturerats för harmonisering med definitionerna av hagelvapen och kulgevär, enkel överblick samt för att harmonisera med och undvika upprepade referenser till vissa andra bestämmelser. För kommentarer avseende a) samt c)-d), se motsvarande kommentarer för hagelvapen respektive kulgevär ovan. I b) föreskrivs vad som särskilt utmärker kombinationsvapen.

För kombinationsvapen gäller, liksom för hagelvapen, att de inte får ha vik- eller fällbara kolvar eller kolvar eller bakkappor av teleskopisk typ, eller kolvar som kan avlägsnas utan användning av verktyg. Detta går längre än vapendirektivets krav, som uppställer dessa begränsningar för skjutvapen av halvautomatisk typ. Naturvårdsverket har dock inte sett anledning att omvärdera denna längre gående inskränkning.

3.5 Luftgevär

Bestämmelserna om luftgevär har för strukturens skull placerats i ett eget kapitel, trots att de är av liten omfattning. Vissa förtydliganden har gjorts, bl.a. i tredje styckets formulering av krav på jägarexamen för att få använda luftgevär vid jakt (utöver vapnets och ammunitionens prestandakrav).

3.6 Pilbåge

6 kap. 1 §

Bestämmelsen innebär att compoundbågar tillåts, medan recurve- och långbågar inte får användas vid jakt. Skillnaden mellan den förra och de senare typerna är, i korthet, att compoundbågen medger en väntetid med spänd sträng, utan att skytten blir ansträngd, medan de senare typerna kräver pågående ansträngning att hålla spända. Den förra skapar således bättre förutsättningar för kontrollerad avlossning av pil.

Kraven avseende rörelseenergi och konstruktion överensstämmer i huvudsak med motsvarande regler i andra nordiska länder där bågjakt är tillåten.

6 kap. 2 §

Kraven på pil som ska få användas vid jakt överensstämmer i huvudsak med motsvarande regler i andra nordiska länder där bågjakt är tillåten.

6 kap. 3 §

Naturvårdsverkets bedömning är att Sverige borde avvakta erfarenheterna av Danmarks och Finlands under 2018 genomförda utökning av bågjakt till att även omfatta större och mellanstora hjortdjur, och till dess tillåta bågjakt på de i bestämmelsen tillåtna viltarterna.

6 kap. 4 §

I linje med gällande bestämmelser i Danmark och på Åland, anser Naturvårdsverket att för bågjakt ska fordras fullständig svensk jägarexamen eller motsvarande samt internationell bågjägarexamen (IBEP). Vidare anses det inte lämpligt med uppsiktsjakt med pilbåge innan man avlagt de båda examen.

6 kap. 5 §

Överensstämmer med motsvarande regler i andra nordiska länder där bågjakt är tillåten.

6 kap. 6 §

Överensstämmer med motsvarande regler i andra nordiska länder där bågjakt är tillåten.

6 kap. 7 §

Vid jakt med pilbåge gäller samma regler om skyldighet att genomföra eftersök, som vid annan jakt. Vid sådant eftersök ska avlivning av vilt ske med skjutvapen, med iakttagande av gällande bestämmelser för eftersök och skjutvapen.

Upplysningsvis hänvisas till jaktförordningens bestämmelse om användning av hund vid eftersök.

6 kap. 8 §

I syfte att (åtminstone under en period) kunna samla in uppgifter som kan ligga till grund för en framtida utvärdering av bågjakten, införs ett rapporteringskrav. Rapporteringen ska ske till Naturvårdsverket på av myndigheten fastställt sätt. De uppgifter som ska samlas in vid rapporteringen är antal avlossade pilar, utfallet av jakten, om eftersök har genomförts och hur det avlöpte.

6 kap. 9 §

För undvikande av misstag införs en bestämmelse med upplysning om att bågjakt omfattas av samma regler som omger jakt i övrigt, med två exempel – vilka inte ska betraktas som uttömmande.

3.7 Övriga bestämmelser

I detta avsnitt har samlats bestämmelser som har beröring med eller viss koppling till jaktmedelsfrågorna, men som inte strukturellt passar in någon annanstans.

7 kap. 1 §

Befintliga regler som inskränker rörande ammunition som innehåller bly återfinns i förordning (1998:944) om förbud m.m. i vissa fall i samband med

hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter, vilken bl.a. stadgar att patroner som är laddade med blyhagel inte får användas vid skytte som inte är jakt (14 b §) men att undantag från det förbudet får meddelas av Naturvårdsverket genom föreskrifter för skytte i sportskyttegrenarna trap, dubbeltrap och skeet, om Internationella sportskyttefederationens regler inte ger utrymme för användning av blyfri ammunition i dessa grenar.

Sådant undantag har av Naturvårdsverket föreskrivits för tävlingslicensierade skyttar som ska representera Sverige vid tävling i ovan angivna internationella skyttegrenar, och har omfattat även övning i dessa skyttegrenar.

Undantagets formulering har inte medgivit internationella skyttars medverkan vid eller övning inför tävling i dessa skyttegrenar i Sverige. Naturvårdsverket har genom omformuleringen möjliggjort sådan medverkan.

7 kap. 2 §

Bestämmelsens text har kortats ned och förenklats. I andra punkten har förtydligats att det är ett kombinationsvapens hagelpipa som avses i punkten. Möjligheten att vid eftersök använda slugpatron i kombinationsvapen är inte längre begränsad till vissa specifikt uppräknade viltarter.

7 kap. 3 §

Beträffande användning av hund för att valla tamdjur, har äldre, numera felaktig lagrumshänvisning korrigerats.

3.8 Undantag

I detta kapitel återfinns tidigare 43 § med upplysningen att Naturvårdsverket i enskilda fall kan meddela undantag från dessa föreskrifter samt undantag som innebär att länsstyrelse kan fatta vissa beslut istället för att Naturvårdsverket ska göra det. Dessa undantag består i huvudsak av frågor i vilka Naturvårdsverket tidigare har fattat separata beslut om dispens för varje enskilt ärende. Genom att föra in dessa ärendetyper i föreskrifterna, och delegera beslutsrätten till länsstyrelsen förenklas handläggningen av de berörda frågorna samtidigt som de förs närmare människorna som berörs, vilket är ett av målen i den av Naturvårdsverket antagna strategin för svensk viltförvaltning.

8 kap. 1 §

Motsvarar 43 § i förutvarande föreskrifter 2002:18 om jakt och statens vilt.

8 kap. 2 §

Se motivering under rubriken 3.8 Undantag ovan.

8 kap. 3 §

Se motivering under rubriken 3.8 Undantag ovan.

8 kap. 4 §

Se motivering under rubriken 3.8 Undantag ovan.

8 kap. 5 §

Se motivering under rubriken 3.8 Undantag ovan.

8 kap. 6 §

Denna bestämmelse utgjorde tidigare 21 §. Den har förtydligats genom angivande att det ska röra sig om kemisk immobilisering. Vidare har möjlighet för kommun att besluta om sådant uppdrag strukits, i huvudsak då sådana uppdrag knappast förekommer på kommunal nivå, dels för att det just därför har ifrågasatts om det är lämpligt att kommun fattar beslut om sådant uppdrag.

Den största frågan kring denna praktiska tillämpningen av denna bestämmelse är dess tredje stycke, andra punkten, som hittills har stadgat: ”Alla erforderliga åtgärder skall vidtas för uppletande och tillvaratagande av skjutna injektionspilar; inga injektionspilar skall således lämnas kvar i naturen.”

Grimsö forskningsstation har påpekat att denna lydelse komplicerar möjligheten att genomföra denna typ av jakt inom ramen för forskningsprojekt. Man sökte under 2011 dispens från bestämmelsen, mot bakgrund av följande: Vid märkning av varg, björn och lodjur från helikopter vill man inte orsaka rovdjuren onödigt lidande (- rovdjuren blir särskilt stressade av förföljande helikopter) och man måste därför snabbt fullfölja förföljandet när det inletts. Eventuella bompilar som avlossats under förföljandet är väldigt svåra att återfinna. Dispensansökan avsåg undantag från det absoluta kravet i föreskriften. Man underströk i ansökan att preparat som används vid märkning av rovdjur inte är högttoxiska.

För att underlätta berörd typ av forskningsjakt har den aktuella delen av bestämmelsen ändrats så att den sista meningen har strukits, och istället ersatts av en ny mening som sätter påbudet ”erforderliga åtgärder” i relation till samtliga omständigheter rörande den aktuella jakten. Som exempel: Pilar som avlossats i samband med märkning av varg från helikopter, men som bommat, ska eftersökas. Rimliga åtgärder och hjälpmedel ska användas för att återfinna pilen, inklusive radio- eller färgmärkning av pilen för att underlätta sökning.

4. Upphävande av bestämmelser med tillhörande allmänt råd i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2002:18) om jakt och statens vilt

Med anledning av de nya föreskrifterna bör 2–22 och 32 §§ i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2002:18) om jakt och statens vilt upphävas. Utöver detta upphävs samtliga allmänna råd då allmänna råd har oklar rättslig status. Nu gällande allmänna råd görs om till Naturvårdsverkets vägledning om hur regelverket bör tillämpas.

5. Bemyndigande

Av 10 § jaktförordningen följer att Naturvårdsverket får meddela föreskrifter om bl.a. vilka vapen och andra jaktmedel som får användas vid jakt. I 15 § första stycket bemyndigas Naturvårdsverket att meddela föreskrifter om användning av andra jaktmedel än vad som följer av jaktförordningen. Enligt 18 §

jaktförordningen får Naturvårdsverket meddela föreskrifter om undantag från 16 § första stycket lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter.

I 14 d § förordningen (1998:944) om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter stadgas att Naturvårdsverket får meddela föreskrifter om undantag från förbudet i förordningens 14 b § första punkten.

6. De som berörs av regleringen

Föreskrifterna berör alla som jagar. Föreskrifterna berör även polisen som utfärdar vapenlicenser och kontrollerar regelefterlevnad mm. I befintliga föreskrifter 11 § stadgas t.ex. att halvautomatiska kulgevär ”av civil typ, ursprungligt konstruerade och tillverkade för jakt” och som ”till konstruktion och utseende avser att efterlikna konventionella, manuellt omladdade kulgevär för jakt” får användas för jakt. Denna skrivning orsakar många frågor från och diskussioner med polisen, som vänder sig till Naturvårdsverket för att få myndighetens utlåtande om uttolkning av stadgandet. I 10 § jaktförordningen säger regeringen att ”[v]id jakt får endast sådana vapen och andra jaktmedel användas som uppfyller de krav som Naturvårdsverket föreskriver”. I föreslagna föreskrifter har Naturvårdsverket strävat efter att renodla krav på vapen m.m. utifrån Naturvårdsverkets roll som viltmyndighet. Det innebär att krav på vapen m.m. utgår från vapnets funktionalitet i samband med jakt. Aspekter som rör ett jaktmedels utseende, ursprung och liknande bedömer Naturvårdsverket ligger utanför vad myndigheten bör reglera, och har därför utmönstrats ur föreskrifterna.

Länsstyrelserna berörs i viss omfattning då de får utökade möjligheter att fatta beslut om vissa undantag.

Även enskilda firmor och större aktiebolag som tillverkar och säljer vapen och ammunition, företag som arrangerar jakt och jaktturismföretag samt forskare som fångar djur med bedövningsgevär kan beröras.

I det flesta fall är det inte möjligt att närmare ange antalet aktörer som berörs, men antalet är sannolikt betydande. Olika aktörer berörs även i olika utsträckning – vissa aktörer berörs endast indirekt av vissa delar av föreskrifterna medan andra aktörer påverkas i högre grad.

7. Kostnader och andra konsekvenser med anledning av ändringen

Förslaget om nya föreskrifter om jaktmedel innebär vad gäller skjutvapen i huvudsak att Naturvårdsverket framgent avstår från att ha synpunkter på bl.a. ett vapens ursprungliga syfte och utseende för bedömningen om ett vapen får användas för jakt. Ändringarna innebär också att bågjakt tillåts.

Då föreskrifterna om jaktmedel innehåller tekniska krav på vapen och ammunition bedömer Naturvårdsverket att de ska anmälas till EU-

kommissionen, så kallad notifiering³. Detta kommer att ske efter att förslaget om föreskrifter remissbehandlats.

7.1 Allmänt om förslagets konsekvenser

Föreslagna föreskrifter har bland annat syftat till att renodla Naturvårdsverkets roll i frågor om jaktmedel. Naturvårdsverket bör fokusera på jaktmedlens lämplighet för jakt och inte på andra aspekter så som utseende, ursprung och liknande. Sådana skrivningar har därför tagits bort i förslaget jämfört nu gällande föreskrifter. Detta kan innebära att Polismyndigheten i högre grad än idag kan komma att få bedöma sådana aspekter på vapen självständigt. Det besparar alltså Naturvårdsverket resurser i form av att besvara frågor från polisen, vilket i sin tur frigör arbetstid att ägna åt andra frågor.

Det finns svårigheter i att uppskatta antalet personer som använder jaktmedel i Sverige. De senaste fyra åren har mellan 283 000 och 294 000 statliga jaktkort betalats per jaktår. Det saknas dock uppgifter om i vilken omfattning varje jaktkortslösare jagar och hur mycket ammunition som säljs varje år.

De föreslagna föreskrifterna om jaktmedel bedöms ha ringa negativ påverkan för den enskilde jägaren eftersom förslaget innebär få förändringar vad gäller vapen och ammunition. Beträffande vapen torde konsekvenserna av förenklingen av bedömningen av vilka vapen som får användas vid jakt i första hand träffa polisen och Naturvårdsverket.

Enligt Strategi för svensk viltförvaltning⁴ ska Naturvårdsverket utveckla möjligheter till nya sätt att jaga. Jakt med pilbåge har varit efterfrågad jaktform av en begränsad grupp under lång tid. En konsekvens av de föreslagna föreskrifterna blir att viss bågjakt tillåts i Sverige. Konsekvensen av att tillåta bågjakt kan vara att intresset för jaktformen ökar i Sverige, både bland svenska jägare och i form av ökad jaktturism till landet. Bågjakt är en miljömässigt intressant jaktform då den inte bidrar till spridning av bly i naturen, utövas på mycket korta avstånd och inte orsakar ljudknallar, vilket medför mycket begränsade störningar för omgivningen. De senare faktorerna kan också ha vissa förenklande effekter för skydds jakt inom tätbebyggda områden, vilket kan innebära positiva konsekvenser för skydds jakt som genomförs av kommuner idag.

En ökad enhetlighet och tydlighet avseende kraven för användande av olika jaktmedel är ytterligare en konsekvens av de föreslagna föreskrifterna. Regelverket är idag språkligt och strukturellt i viss mån omodernt och en konsekvens bör bli att läsbarhet och tydlighet ökar för målgrupperna för föreskrifterna. Det blir enklare för enskilda användare att ta reda på vad som

---

³ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informations-samhällets tjänster.

⁴ <http://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer6400/978-91-620-8736-4.pdf?pid=15944>

gäller för användandet av olika jaktmedel. Det blir också enklare för berörda myndigheter att vägleda om tillämpningen av regelverket.

Föreskrifterna innebär också en möjlighet för länsstyrelserna att besluta om undantag från föreskrifterna för användande av viss typ av hagel vid skydds jakt efter varg och järv, ett undantag som idag endast Naturvårdsverket kan besluta om. Detta kan bara bli aktuellt i vissa, mycket specifika situationer. Förslaget innebär inte en ökning av antalet ärenden som länsstyrelser får hantera då länsstyrelserna redan idag beslutar om skyddsjakten. Förslaget innebär istället både förenkling och bättre hushållning med resurser för både länsstyrelserna och Naturvårdsverket. Dessutom minskar behovet av att både länsstyrelserna och Naturvårdsverket behöver ha beredskap för att snabbt kunna fatta beslut som rör skydds jakt i akuta situationer vilket sparar resurser för Naturvårdsverket. Detsamma gäller några andra typer av ärenden, där Naturvårdsverket idag i enskilda ärenden kan meddela dispens för användande av klenare kaliber än vad som är stadgat. Dessa beslut delegeras i de föreslagna föreskrifterna istället till länsstyrelsen, och i något fall kommunen.

7.2 Särskilt om förslagets konsekvenser för företag

7.2.1 Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Naturvårdsverket har inte kunnat inhämta detaljerade uppgifter angående hur många företag som påverkas, eller hur stora dessa företag är. De företag som främst berörs av förslaget är de som tillverkar eller säljer jaktvapen och ammunition och företag som arbetar med jaktturism, särskilt bågjaktsturism. Eftersom föreslagna föreskriftsändringar inte innebär strängare krav medför förslaget inte några ökade kostnader för dessa jämfört idag, se avsnitt 7.1 ovan. Föreslagna föreskrifter påverkar inte heller administrativa kostnader eller andra kostnader för företag då inga sådana nya regler införs jämfört idag. Snarare torde dessa kunna minska, då dagens utformning av reglerna för Naturvårdsverkets godkännande av nya vapen för användning vid jakt har orsakat långa handläggningstider i samband med uttolkningen av desamma. Med enklare regler torde bedömningen i huvudsak kunna göras av polisen, och hanteringen torde därmed kunna förenklas.

Naturvårdsverket bedömer sammantaget att påverkan på företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet som de föreslagna föreskrifterna innebär är liten.

7.2.2 Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Naturvårdsverket kan inte se att föreskrifterna skulle ha någon negativ påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag.

7.2.3 Påverkan på företagen i andra avseenden

Förslaget bedöms inte leda till någon ytterligare påverkan på berörda företag än den som redan har redovisats.

7.2.4 Särskild hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Enligt EU-kommissionen definieras små företag som företag med färre än 50 anställda och en årsomsättning eller balansomslutning som inte överstiger tio miljoner euro.⁵ Naturvårdsverket utgår från att näst intill samtliga berörda företag är att betrakta som små.

Som framgår ovan medför föreskrifterna inga ökade krav utan snarare förenklingar och förtydlanden. Det innebär att företagen lättare kan efterleva föreskrifterna om jaktmedel. Den ökade tydligheten kan ha vissa positiva effekter för berörda företag.

Eftersom föreskrifterna blir tydligare och enklare, anser Naturvårdsverket att det inte finns anledning att ta särskild hänsyn till små företag vid reglernas utformning.

8. Ikraftträdande och informationsinsatser

Föreskrifterna avses träda i kraft den x yy 2018. Upphävande av bestämmelser i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2002:18) om jakt och statens vilt sker samtidigt.

Information kommer att publiceras på Naturvårdsverkets hemsida och andra informationskanaler kommer att användas eftersom detta är föreskrifter som berör många enskilda.

---

⁵ Kommissionens rekommendation av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag (EUT L 124, 20.5.2003, s. 36–41)